

LECONTE DE LISLE

—
CAIN— TRADUCERE LIBERĂ —
—

(Urmare)

Dar cine mă deșteaptă, din umbra neclintită,
În care zece sute de ani am fost ca ghiața?
Ești tu, întiul țipăt al morții, când vieța
Și-a dat, isbit în frunte, de ghioaga nestrujită
Nevinovatul tânăr, la Hebron, dimineața?

Taci gemăt, taci oftare amarnic auzită
Pînă 'n mormîntul antic în care mă culcase!
Destule nopți și zile ecou-ți mă urmase.
Taci! taci! tîrziu e-acuma și fapta-i săvîrșită.
Și sînt bătrîn și somnul cu dreptul mi se dase.

Dar nu! Aceasta nu e oftarea-ți seculară,
Palid copil al mumei, ce-și jălue odorul.
O, victimă! Iahveh e a tot izvoditorul,
Căci m'a orbit cu toată mînia lui barbară.
Iahveh, în nedreptatea-i, ți-a fost omoritorul.

Tăcere, călăreț al Gehenei! O, fiare,
Pe care vă tirăște în urma lui, tăceți!

Vreau să vorbesc, e ceasul, ca voi să cunoașteți,
Și s'auziți odată, neghioabe urlătoare
Ce-a zis Cain lui Iahveh, Stăpînul pe vieți.

Tăcere! văd iar lumea din vremi nevinovate
Aud cîntînd în vîntul cel plin de armonie,
Pădurile; seninul se lasă din Tărie;
Puterea, frumusețea acestei lumi bogate,
Mi-apar în vis acuma și sufletu-mi mîngîie.

E seară liniștită. Oftări de turturele,
In ceața care scaldă curmalul numai floare,
Plutesc și se împreună cu urlete ușoare.
Iar florile grădinei, mirezmele lor grele,
Pe Ingeri de plăcere îi fac să se 'nfiore.

Imensa bucurie din viață izvorăște.
Imbrățișarea dintre pămînt și cer cufundă,
Universalul suflet în dragoste profundă.
Femeia, 'n veci iubită, dintr'un sărut sporește
Pe om, și-l face 'n lumea întreagă să pătrundă.

Zîmbind cu-ale ei buze trandafirii-aurora,
In acest leagăn, fără hotar în fericire,
Din zi în zi deșteaptă în toată a lui mărire.
Un zeu nou. In această splendoare a tuturoră,
Crescui eu în deplina vieții strălucire.

Tovarăș fui cu duhuri cerești și origină
A unui neam de slavă și plin de odrăslire;
Știu vorba de viață, cuvîntul de iubire,
Grăesc și fac să iasă din neguri la lumină,
Lumi noi, cum și Elohim făcu a lui zidire.

Eden! tu orbitoare Vedenie de-o clipă!
 Tu, care mai 'nainte de vreme, 'mi fuși răpită.
 Eden! Eden! o, iată cum inima-mi mîhnită
 Iși vede, cum se schimbă visarea ei în pripă,
 Și sabia de flacări stă 'n zarea părăsită.

Eden! o, cel mai dulce și cel mai scump din visuri,
 Tu, pentru care atite oftări inima-mi scoase,
 Departe de-a ta poartă, de zidurile-ți groase,
 M'a legăuat blestemul și el, cum în abisuri
 De ape se cufundă un soare, te-afundase.

Cu sînul gol, desculță, d'abea se mai cunoaște,
 Sărmana-mi mamă Heva, cînd în pustiu s'ascunde,
 Și apoi cînd o doboară durerile profunde,
 Intr'un gemut de groază, pe mărăciniș naște.
 Iahveh, a ta victimă în lume-atunci pătrunde.

O noapte! Sfișiere de nori arzînd în pară,
 Torente, smulșii cedrii, furtune urlătoare,
 O plînsetele tatii, dureri și remușcare,
 Voi mi-ați primit pe lume vieța mea amară,
 Și buza 'mi-a fost arsă de-a mamei lăcrămare.

Sugînd cu al ei lapte și groaza tot-d-odată,
 Alătura de dînsa, zăcînd fără 'ngrijire,
 Doar trăznetul răspunse, la 'ntîia-mi tînguire.
 Vieța, de cel care 'mi-a dat-o, blestemată
 Mi-a fost, și 'n ochii mamei eu n'am văzut zîmbire.

Moștenitor durerii d'intîi, primii divina
 Urgie, cu o lungă și-amarnică oftare.
 Ce rău făcusem? Dînsul, cum nu m'a zdrobit oare,

Cînd slab și gol, pe stîncă, văzui întîi lumina,
Cînd nu aveam în sînge căldura arzătoare?

Ori din a Noaptei apă ce vrea să mă tîrască,
Asemeni cu vîrtejul de vise 'nșelătoare,
Am întărit noianul? ori am aprins vr'un soare?
Și pentru ca să cuget: eu sînt! ca să trăiască
Țărîna, turburat-am eu pacea dîmnitoare?

Ori lutului, vr'o dată: Te tîngue și 'ndură!
Am zis? Am pus alături oprirea de dorință,
Rîvnirea unui lucru ce nu e cu putință,
Și visul veșniciei în om ca o tortură?
Am pedepsit pe cine îmi face a mea voință?

Am zis către stăpînul cel fără îndurare,
Gelosul, care lumea de vii o chinuește,
Și care 'n tunet urlă, pe vînturi cîlărește:
Vreau să mă nasc! Vieța atita farmec are!
Căci n'aș fi vrut-o astfel cum El o dăruiește.

Fii mulțumit! Născut e Cain! El își ridică
Spre ceruri fruntea-i largă și pururi gînditoare,
Cu noaptea el se urcă pe Hebron; cată 'n zare,
Și inima-i e roasă de o tortură unică:
El credea că pămîntul imens îi e 'nchisoare.

Oftează toate, steaua se plînge, valea plînge,
Un gemăt de durere din codrii izvorăște,
Durerile și plînsul pustiea își doinește;
Și ca un leu, pe care prea mult lanțul îl strînge,
De a ei tortură noaptea s'aude cum mugește.

Și-acolo, în picioare, pe stinci prăpăstioase,
 Pe cînd la poale doarme familia umană,
 Mă chinue urîtul cu noaptea lui dușmană,
 Și la lumina Spadei de flacări sîngeroase,
 Văd cerul roș asemeni cu sîngele din rană.

Privesc cum merge 'n noapte, stravechea sentinelă,
 Kerubul cel cu plete din soare, în mijlocul
 Intunecimei, Duhul cu aripe ca focul,
 Care, privind spre umbra-mi de pe Horeb, rebelă,
 Păzește poarta care ne ține 'nchis norocul.

Și fața 'mi luminează și 'mi striga, el, pe nume:
 —Cain! Cain! Kerube al lui Iahveh, ce vrei?
 —De ce nu te rogi? Ochii de somn nu 'ți sînt greci?
 Odihna și uitarea s'au așternut pe lume.
 Toți s'au plecat de voe, și fericiți sînt ei!

De ce să tot bați cale, prin umbrele sacrate,
 Să gîfii pînă 'n ziuă, ca lupul din pădure?
 Și pentru ce lași dorul și rîvna să te fure
 Și 'ntinzi spre paradisul oprit, buze 'nsetate?
 Supune-te ursitei, Iahveh să se 'ndure.

Reîntorcete 'n neantu-ți, tu vierme. Ce-o să-i pese
 De a ta revoltă, Celui ce poate să doboare
 Or-ce? Iși rîde focul de apa urlătoare,
 Și vîntul nu ascultă jelirea frunzei dese.
 Te roagă și 'ngenuche.—Voi rămînea 'n picioare!

O! lașul, la genuchii aceluia ce-l supune,
 Si se tîrască; chinul, rușinea să adoare,
 Să capete odihna cu rugi umiltoare;

Și binecuvîntarea Iahveh o poate pune
Pe ura mincinoasă, pe spaima 'nșelătoare.

Voi rămînea 'n picioare! Din seară 'n auroră,
Din zori și pînă 'n noapte, n'oi tace o clipită,
Neconținutul strigăt din inima-mi zdrobită.
Căci setea de dreptate, Kerube, mă devoră,
Zdrobește-mă căci fruntea eă n'o plec umilită.

Răspunde întunerec! Iahveh să îmi răspundă
Ce-am săvîrșit, de sufer? Și Kerubul: Kaîne!
Grăi: Iahveh a vrut-o! Fă-ți drumul; e mai bine;
Taci!—Spirite, durerea pe lume e profundă
De ce m'am născut?—Lasă că vei afla-o mîine.

Și o affai! Ca ursul orbit ce se prăvale
În groapa 'n care moartea de mult îl tot pîndește,
Surd, zăpăcit de toată turbarea ce 'l zmințește,
Am dat în cursa 'ntinsă de Iahveh pe-a mea cale,
Și 'n crima pregătită m'a prăbușit cîinește

O, tinere! așemeni cu cerul fara pată,
Ce blînzi îți erau ochii, și inima ușoară
Ca mielul care iese din strungă 'ntîia oară;
Și, Cel care îți dase robia blestemată,
A vrut să te sugrume cu mîna mea barbară.

O, dormi în Scheol! Pururi în lacrimi amare,
Îți dau îndărăt zilnic, tot sîngele din vine,
Pe care-odinioară ți 'l-am răpit, blăjine
Copil, la care Heva ținea ca la un soare,
Eu voi striga spre Cela ce dă torturi haine.

Vlăstari de Ingeri, rasă semeață, voi, mîndrie
A lui Cain, în cari e sînge de-al meu, voi,
Copii din Seth, mulțime supusă, acum vroi
Să m'auziți cu toții, Giganți! Și tu pustie!
Ascultă și tu Noapte a vremilor de-apoi.

Elòhim! O, Elòhim! Ascultă profeția
Lui Cain: văz alaiul, cumplit de 'ngrozitor,
Al vremilor apuse pe globul trecător,
Și 'n cer; pe amîndouă le mii cu-a ta urgie
Năpraznică, ce fierbe acum în jurul lor.

Sătul de visu-ți searbăd, ai să dorești în van,
Ca primitivul haos de ape să-l cufunde,
Dar el, rîzînd de toată căința ce 'ți pătrunde
În suflet, cum eșit-a la țarm Leviathan,
Se va ivi și dînsul din negura de unde.

Dar n'are să mai fie gigant, fire vitează,
Răzvrătitor de-apururi, victorios, ci laș,
Și tîrîtor, slugarnic, nemernic și pizmaș,
Un trup de ghiață 'n care nimic nu mai vibrează,
Va furnica iar omul sub cerul uriaș.

Avînd în sîn noroiul Potopului, afară
De ură și de frică, el va uita de toate;
În negura de veacuri, nenumărate gloate
S'or prăvăli 'n robie și 'n umilire amară,
De umbra-ți ne 'mpăcată, înfricoșat legate.

Tu, Doamne al puterii și-al vînturilor, care
Gonești năbușitoare nisipuri în pustie;
Pe care te desfată oftatul de-agonie,

O, Doamne, ce 'nveți muma grozavă, care n'are
Un strop de hrană, pruncul de foame să-și sfășie;

O, Doamne searbăd, Doamne gelos, ce'ți ascunzi fața,
Care ai mințit cînd zis-ai că fapta 'ți este bună,
Suflarea mea șopti-i-va, ursita lui neună,
Și-atunci trezit din noapte-i, pricepător de vieață,
Cînd tu 'i veți zicc: «Adoră!» El «Nu!» are-să'ți spună.

Din ceas în ceas, Elòhim! puterile-i trezite,
Vor crește lărgind strînsul îmbrățișerei tale,
Și aruncîndu-ți jugul, ca stavilă din cale,
În spațiu vor fi toate de sine-și stăpînite,
Și vorba ta s'o pierde în vînt și 'n a ta jale.

Spre-a nimici o lume ce te tîgădueste,
Vei face să se verse la sînge val de mare,
Vei face iscodire de chinuri amare,
Și vei deschide alături de rugul ce troznește,
Grozavul Iad, cu gura-i de flacări arzătoare.

Dar popii tăi, cînd, fiare culpave, imbuigate
Cu carne omenească și de turbare pline,
Vor cere respălătirea prinoaselor divine,
Voiu învia din țarna Prea-dreptilor, i-oi bate
În față cu disprețul ce clocotește 'n mine.

Voi rechema la viață cetățile 'nnecate;
De sub nisip voi scoate o 'ntreagă stinsă lume;
În albia-i firească voi strînge apa 'n spume:
Și pruncii-atîtor neamuri de mine răzbunate,
Din leagăn vor surîde, cînd nu ți-or ști de nume.

Voi dărîma din 'naltu-i a cerului tărie,
 Și dincolo de bolta ce stă să ne strivească
 Și peste care umblă făptura-ți dușmănească,
 Voi pune omenirea în slava cea mai vie,
 Și cine o să te cheme, n'o să te mai găsească.

Și-aceia 'mi va fi ziua! Și-atunci din stea în stea,
 Edenul, fericitul, atît de mult dorit,
 Va revedea pe Abel pe sinu-mi sprijinit.
 Și tu, în giulgiul morții și sub uitarea grea,
 T'ei stinge 'n nerodirea în care-ai și trăit.

Răzbunătorul astfel grăi; și noaptea sumbră,
 Departe, mai departe, din cîmpuri pînă 'n vale,
 Ecoului puternic tăia 'n tăcere cale,
 Și mult s'afundă glasul în haosul de umbră.
 Apoi prin cerul rece, trecu un vînt de jale.

Thogorma nu mai vede nici fiare urlătoare,
 Nici călăreț, nici mîndra cetate; toate-s stinse
 În noaptea lor. Tăcerea în taină își întinse,
 Aripile-amîndouă de pace dătătoare.
 Apoi fără de veste, Tăria se aprinse.

Și stavila se rupse de grele cataracte,
 Povara din înaltu-î căzù; coperămîntul
 Acestei lumi se sparse și geme 'n haos vîntul
 Și tremur e în toate, cînd trîmbe mari, compacte,
 De ploae furtunoasă acopere pămîntul.

Apoi, pe nesimțite, răsare 'ncet din toate
 Un freamăt vag, ce 'n taină tot spațiul cuprinse
 Si vuetul cel mare, treptat, în el se stinse,

Iar marea, cea cu plete de valuri înspumate,
Urînd, peste uscaturi talazul și 'l întinse.

Venea sporind din clipă în clipă și vultoarea
De valuri 'nnalte munții bătea cu 'nverșunare;
Sau cînd, de atîta zbucium și atîta frămîntare,
Talazuri uriașe spre nori despicau zarea,
Păreau imenși balauri cerînd la cer intrare.

Venea cuprinzînd numai cu o singură 'ncrețire
De undă, șes și vale, pustiu, o 'ntreagă parte
A lumii și orașe și fiarele mai moarte
De spaimă, și din toate un urlet de 'ngrozire,
In ceața spintecată de trăznet, se împarte.

Tăind văzduhul, vînat de piclă, în spirală,
Pribege pasări, pline de spaimă, clănțănind
Din cioc, pline de ploaie și 'nfrișat piivind
La munții ce s'afundă în marea mormîntală,
Mereu se 'nalță, valul urmîndu-le vuind.

Iar niște Duhuri triste, pe aripi sprijinite,
Ca martori muți ai lumii etern îninormîntate,
Mai așteptau să vază cum s'or împlini toate,
Si cum peste pustiul de ape neclintite
Uitarea cea de-apururi tăcută va străbate.

Iar soarele asemeni c'un ochiu fără lumină,
Care ar privi întinsul pustiu, dar nu-l zărește,
Din sinul mării aburi întunecoși trezește.
Cînd moartea strînse 'n toată puterea ei deplină,
Si 'n giulgiu-i universul întreg îl învălește;

Cînd cel mai 'nnalt din piscuri, din spuma ei băuse,
Thogorma, proorocul, ce'n spaimă înlemnise,
Văzù pe Cel ce-o clipă măcar nu șovăise
Din ura-i pentru Iahveh, pe Cain, cum se duse,
Spre Arca uriași ce 'n zare se ivise.

Si omul se deșteaptă din somnul lui profetic
Alătura de Khobar, din care 'și potolise
Un neam necurat setea; și-aceste au fost scrise,
Pe-o piele de Onagră, în graiul vechiu haldeic,
De Prooroc, cînd vieața Asurul i-o robise.

AL. ANTEMIREANU